

ادبیات عمومی و تجربی

هفته‌ایق سیاسی، علمی و ادبی غزته در

جلد : ۲

سنه : ۲ : ۹ محرم ۱۳۳۶ جمعه ایرتسی ۲۷ تشرین اول ۱۹۱۷ نو صرو ۸ — ۳۹

اجمال فکر

بهرانه فکریمز — دای نیپیوه —

بو اوفق رساله ویا مقاله لری عددی اوچی بولدی: بهرانه اجتماعیمز، نهضت، بهرانه فکریمز. بو تدقیقنامه لری برده بهرانه میا میز که تعقیباتمه سی محتملدر. بورسائل اصلا خلفه خطاب ایتیمور. آنلرک احتوا ایتدیکی افکار و جیزه آنجق خواص طرفندن آ کلاشیله بیلیر. بوفکرلر بلکه بر آز paradoxal — یعنی قناعت عمومی و جاریهیه مخالفدر. لکن، ایجه بیلیمش اولهلم که عامه، هر وقت طوغری بی کورمن. ملل واقوامک خطا ویا اعتباریات اوزرینه اتفاق ایتدکری. عدید و عنید امثله تاریخیه ایله مبرهندر. بورساله، اورتیه بر طاقم یکی — یاخود نامنتشر فکرلر قویور. بونلرک هیچ برنده ابتدال یوقدر. افکار مذ کوره — بعضلرینک ادعاسنه کوره — غربده رواج بولان — علی العاده — نظریات محافظه کارانه نلکده بر استنساخندن عبارت عد ایله ملیدر؛ چونکه، موضوع محاضره اولان مسائل هپ بزه متعلق و عائددر.

اوت! بر بحران فکری حکمفرما. بو، بارز و ظاهر بر بداهتدر. افکارده بر توازن، آراده بر اطراد هنوز یوق. اودرجه ده که بوکون بر فکری، — یک ایلری به کیدرک مدافعه ایتلر، یارین آندقدن قولایقله واز کچورلر. عمده لری اوزرندن هنوز قرون و بطون صرورایتمه مش، نظریه لر، روز کارلره، مودایه، خاطره و کواکه، صحیفه لری یکی کسلمش بر کتابک مطالعه سریع سنه ابتناء، عادتا بر فیرلداق کی دونیور، دکیشیور.

تدقیق و تتبعده اصول جیده سی داخلنده اولیور. نا کافی بر حوله عرفانی ایله قناعت ایتدیوروز.

بزده بعضاً هیا کل تجیل
 اولوردن قالان چوقورلردر
 اونودلق ، بو بر دکرلی دلیل
 که فضیلت اونکله آکلاشیلیر . .
 یلمیورلردی قدر صنعتکی
 وطنک سن بر احتیاجیدک
 یلمدک ، صورمادق فلاکتکی
 کچدی مختلفه عمر مضطربک
 بکزه من اک آجیقلی مرثیه لر
 او سنک اللرکه آغلامه که
 کلده سن حسکک لساتی ویر
 شو تأثر و عجز ایچنده بکا
 موسیقی سنده عشق و الهامک
 بشقه بر طور اعتلاسیدی

نغماتک ، بو عمر نا کامک
 بر تسلیسی ، بر دعاسیدی
 بکزه من اک آجیقلی مرثیه لر . .
 روحکک بر انین ملهمنه
 کلده سن حسکک لساتی ویر
 قلبمک کریه دمادمکه . .
 چونکه ای داهی هنر پرور !
 بکزه من اک آجیقلی مرثیه لر . .
 نه سنک کندی سوزش غمکه ،
 نه سنک اللرکه آغلامه که
 بلکه شایان اولوردی کاممکه
 کندی طنبورک آغلاسهیدی سکا

سامح رفعت

کوستاو لوبونک آثارندن :

فرانسه اختلالی و روحیات انقلابات

[ره فوروملر] ک انتشاری -

بویکی اعتقاد مواعظ ویا محاکات ایله دکل سرایت
 ذهنیه تکرر ونفوذ سایه سنده توسیع دائره ایتشدرد .
 افکار اختلال پرورانه دخی فرانسه ده بالاخره عینی صورته هر طرفه یایلمشدر .
 اعتسافات ، بونله توسعنه ماتع اوله حق ایکن بالمکس ، خرسیتیانلغک ابتدالرنده اولدینی کبی ،
 تزئید قوت ایتسنه وسیله اولقده ایدی .

اعتقادات آره سنده اختلاف - اعتقاد بحثنده مسامحه کارلق مجاز دکلدرد . سیاسی ودینی
 اختلاللردن تحصیل ایدن نتایج ایله ثابتدرکه یکدیگرینه یقین اولان اعتقادات مدافعلری آره سنده کی
 غیظ وخصومت مبین ادیان سالک لرنده او درجه حار وحاد دکلدرد . قاتولیک و پروتستان منازعاتی
 فرانسه یی سنه لرحه اشغال ایتمش ونیجه معصوم آدم لره هلاکته سبب اولمشدر . منطق رضوی
 قانونلرینه هیچ ده وقوفی اولمیشنی اثبات ایتمش اولانی [قاترین دومه دیسیس] ، پروتستانلغک بو
 درجه توسیع دائره ایتدیکنی کورنجه ، قاتولیک و پروتستانلق آره سنده کی عداوتی ازاله مقصدیله بر
 صورت تألیف احضار ایچون ۱۵۶۱ سنه سنده بیولک بر ره بانه مجلسی عقد ایتدیرمش ایسه ده
 کارنده موفق اوله مامش وهرایکی مذهب سالک رینک عداوتی پک مدعش فضا یحه میداف ویرمشدر .
 ۱۵۷۲ سنه سنده ارتکاب ایدیلن (سن بارتلی) قتل عامی ، خیمع بر لوحه عدواندر . بوحادثه

الیه نك اسبابی خلقك غلیانده آرامیدر . بناءً علیه فاجعه نك فاعل متعدی [قاترین] دكل ، طوغریدن طوغری به خلقدر . غریبدر كه بو وقعه اوزمان قاتولیکل طرفندن پروتستانلره قارشى پك بیوك بره ظفریت كبی تلقی ایدلش وحتی حکمدارلر آره سنده بوندن طولایی تبریکنامه لر تعاطیسنه بیله وسیله اولمدر . انجق پروتستانلر تزیید نفوذدن کیری قالدقلرندن حرب داخلی دوام ایتمش ونهایت پروتستانلرک یا تبدیل مذهب ویاخوذ فرانسه یی ترك ایتلری خصوصنده اتحاد اولنان قرار ، درتیوز بیك كهینك ترك دار و دیار ایتسنه صبیت ویرمدر .

اختلالات دینی نك نتایجی —

بواختلالات ، منحصرأ [ره فورم] لك مظلم مناقبه قیاساً محاکمه ایدیله جك اولورمه ، بونلری مشئوم تلقی ایتك ضرورتی حاصل اولور . حالبوكه اختلالات دینی نك كافه سی بویله دكلدر . حتی بعضلرینك وجوده كتیردكلری آثار تمدینه پك چوقدر .

دینی اختلاللر ، خلقك اتحادینی ايجاب ایتدیرمكه مادی قوتلرینك تزیادینه سبب اولورلر . (حضرت) محمدك دین اسلامی تأسیس ونشرايتك صورتیه ، متفرق عرب قبیله لرندن نصل مهیب وتهیدینی ایقاعه قادر برامت میدانه چیقاردینی میدانده در .

دینی عقیده لرک تأثیراتی ، بر قوم وبر کتله بشری متجانس برحاله افراغه منحصر قالمیور ؛ بر عرقك حسیاتی کبی عادتا غیر قابل تحول اولانی بر عنصری ، هیچ بر فلسفه نك ، هیچ بر قانونك موفق اولمیه حتی بر صورتده وشایان نظر درجه ده تحولاته اوغرا تمق خاصه سنی حائر در .

خرستیان دینی یالکز اخلاقی دیکهدیرمكه قالمش ، مدنیه ده کلی تأثیرات اجرا ایتمدر . ذاتاً بر دین ، غالب وشایع اولنجه ، عناصر مدنیت بالطبع اولنك ايجاباتنه کوره تبدیل وجهه ایتدیکندن ارباب قلم ، فلاسفه وادبا ، اثرلرینی یکی عقیده نك نظریات واساساتیه مترافق بر صورتده ترتیبه ساعی اولورلر .

کذلک دینی ویاسیاسی بر عقیده تأمین غلبه ایدنجه ، عقل ومنطق قطعياً اولنك اوزرینه اجرای تاثیر ایده مدكدف ماعدا ، احکامی تفسیر ، مقارن حقیقت اولدیغنی و بناءً علیه او عقیده به تبعیتك ضروری بولندیغنی اثبات ضمننده اسباب ودلائل حاضرلار . بو خلاصه دن مستبان اولیور كه ادیان ومعتقداتك قوت وتأثری پك بیوكدر . کرچه عقل ومنطق ایله ملاسبتلری پك آز ایه ده بونلر تاریخك اك ذی اقتدار سائقلریدر . بشریت ، افکارینه بر جریان ویرمك ، افعال وحرکاتی تنظیم ایتك ایچون دین وعقیده نك تأثیرات فسونکارینه عرض افتقار ایتمش و هیچ بر فلسفه بونلرک مقامنه قائم اوله مامدر .

اختلاللرده حکومتلرک رولی —

فرانسه ، اسپانیا ، بلجیقا ، ایتالیا ، آوستریا ،

لهستان ، ژاپونیا ، پورتوغال و سائر کبی

مملکتلرده بر عصر دن بری . ظهور ایدن اختلاللرک اوصاف ممیزه لری ، بونلرک بر دنبره باطلاملری وبخصوص هجوملرینه معروض قالات حکومتلری بیوك بر سهولته ده ویرملری کیفیاتیدر .

زمانزده وسائط نشرک وفرت وسرعتی سایه سنده ذهنی سرائیتك حکمت حصولی پك قولای آکلاشیله بیلور . انجق غریب اولان جهت ، حکومتلر طرفندن اختلاللره قارشو کوستریلن مقاومتك ضعیفدر . فی الحقیقه ، حکومتلر ، کندی قوتلرینه کوه نه رک اولدن تدبیره توسل ایتك خصوصنده مسامحه کوسترمکدن فارغ اولما مقده درلر .

حکومتلرک اختلال نتیجه سی اوله رق قولایلقله ده ویرلملی کیفیت یکی بر حادته دکلدرد. سرای عصیانلری اوزرینه سقوط ایدن حکومت مطلقه ده دکل، مطبوعات ایله افکار عمومیه دن تمامیه خبردار اولانی حکومتلرده دخی بو حادته یه پک چوق دفعه شاهد اولیوروز. آنی بر صورتده واقع اولان سقوطلرک اک زیاده جالب حیرت اولانی، اونجی [شارل] ک سقوطیدر. معلوم اولدینی اوزره، بو حادته درت کون ظرفنده اولوب بیتدی. اوزمان، رأس کارده بولنان [پولینیاق]، مدافعه ایچون قطعاً هیچ بر تدبیر اتخاذا ایتتمش، پارسده اسایشک مکمل اولدیغنه تمامیه قانع اولانی قرال ایسه آوه کیتمش ایدی. فضله اوله رق عسکر، اون دردنجی [لوئی] زماننده اولدینی کبی، قراله هیچ ده مخالف دکل ایکن، ایی بر طرزده اداره ایدلمدیکی جهتله، عاصیلرک هجوملرینه مقاومت ایدمه مش، رجعته مجبور اولمشدر. خود سرانه بر حرکت نتیجه سی اولیان [لوئی فیلیپ] ک سقوطی ده زیاده کوزه چاربار. چونکه بو حادته، پک قولایلقله باصدیرلمسی قابل اولان عادی واهمیتدن عاری بر عصیان اثریدر.

صاغلام اساسلر اوزرینه قورولمش، تهدیدینی ایقاعه قادر بر اردویه اتکا ایتمش اولان بر حکومتک، بر قاچ عاصی طرفندن ده ورلمسینه عقل ایردیره مین مورخلر، [لوئی فیلیپ] ک سقوطی بالطبع بشقه اسباب عمیقیه حمل ایتدیلر ایسه ده، بونک سبب حقیقیسی قرالی مدافعه ایله مکلف اولان اصرای عسکریه نلک قابلیتسزلکیدر.

اسپانیا و پورتوغاله بومثلو حادثات چوقدر. تفصیلات مبسوطه ایله ثابت اولیورکه بر طاقم احوال تالیه وقایع و حادثات مهمیه مصدر اولقی ماهیتنی حائزدر. بناء علیه منحصرأ تاریخک قوانین و دساتیر عمومیه سنه پکده عطف نظر اهمیت ایتک طوغری دکلدرد. [لوئی فیلیپ] ک سقوطنه سبب اولان حادته ظهور ایتیه ایدی، بلکه ده ۱۸۴۸ جمهوری، ایکنجی ایمپراطورلق، [سهدان] کبی وقایع عظیمه ساحه وجوده چیقمازدی.

موضوع بحث ایتدیکنم اختلالرده، هر نه قدر اردو، حکومتلره ظهیر اولمديسه اونلر علیه نه رفع لواي عصیانده ایتتمشدر. فقط هر زمان بویه اولامشدر. [پورتوغال] ده اولدینی کبی اکثریا اختلاله سبب اولان اردودر. آمریقانک لاتین جمهوریتلرنده اردو، انقلابات و تکاملات عیدیه نلک وجود بولسینه سبب اولمشدر. اختلالک عاملی اردو اولنجه، اوایای امور بالطبع اونک تأثیری تحتنده قالیرلر. روما ایمپراطورلغک اواخر حیاتنده بوقاعده تمامیه جاری اوله کلدیکی کبی ازمنه متأخرده دخی اجرای حکم ایتمکده در. یونانستانک صوک اختلال عسکریمی مسروداعزه مقنع بر مثال اولور.

اردونلک معاوتی ویا هیچ اولمازسه بی طرفلنی تأمین ایدلمکجه اختلال چیقارمق عديم الامکان ایسه ده اکثریا حرکات اختلالیه اردو خارجنده باشلار. ۱۸۳۰ و ۱۸۴۸ اختلاللری، و، [سهدان] مغلوبیت الیمه سی اوزرینه فرانسه ده حسن اولنان عاروجاب تأثیراتی نتیجه سی اریق اوزره ایمپراطورلغک سقوطنه سبب اولان ۱۸۷۰ اختلالی بوشرائط داخلنده واقع اولمشدر.

اختلاللرک اکثریسی پایتخته قوبار و سوق سراپتله مملکتک هر طرفنده توسیع دائره ایدر. فقط بوقاعده ده مطلق دکلدرد. فرانسه اختلالنده [وانده] و [بره تانیا] آبالترینک پایتخته قارشو عصیان ایتدکلی معلومدر.

حکومتلرک مقاومتی اختلاللره نصل مانع اوله بیلور — یوقاروده موضوع بحث اولان اختلاللرده ؛

حکومتلرک ضعفی ، سبب اضمحلاللری اولدیغنی کوردلرک .

روس اختلالی ، اثبات ایتدی که ، کندینی فعالیتله مدافعه ایدن بر حکومت ، عاقبت احواله حاکم وغالب اولور . بر حکومت ایچون بو اختلال قدر مهیب و مخوف هیچ بر اختلال یوقدر . فی الحقیقه روسیهده ، بر اداره مستبدلرک اعتسافاتندن بیزار قالان بتون طبقات خلق ایله برابر دونانما واردونک بر قسبی عصیان ، شمندوفر ، پوسته ، تلغراف مأمورلری ترک اشغال ایتمش و بوضورتله اوفسیح مملکتک هر طرفنده وسائط اختلاط و مخابره منقطع اولمش ایدی . حکومت ، کویلیلرک بی طرفلغنی تأمین مقصدیله ، اونلرک احوال اقتصادیلرینی بر آز اصلاح ایچون قوانین مخصوصه وضع و اهون شرائط ایله کویلیلرک اراضی صاحبی اولملرینی تسهیل ایتمکله ، موقعنه بیوک بر رصانت و یردکدن صوکره ، موجودیتنه سوء قصد ایدنلرک ترهیبانه باشلادی . بونکله برابر ملتک قسم منوری طرفندن سرد ایدیلن مطالب محقه بیده استعاف ایتکی وظیفه دن عد ایله قوانینی احضار و مضارف دولتی مراقبه ایچون بر پارلامنتو تأسیس ایتدی . روس اختلالی تاریخی تبیح ایدیلیرسه ، پی در پی هر درلو وسائط مدافعه دن محروم قالان بر حکومتک ، تدبیر ، عزم و جدیت سایه سنده هر درلو موانعه غلبه ایده بیله جکی حقیقی تظاهر ایدر . دعوی و کیلی معلم کریدی

اصحاحاتی

هفتلی تاریخ حرب و سیاست

[۱۷ — ۲۳ تشرین اول ۹۱۷]

صلح مسئله سی ، بعضاً زیاده قابل حلول طو پر اقلرده تحت التراب جریان ایدرک صوکره اوزاق بر مسافه ده ، بردن بره چقیو یرهن جریانلر کی آلتدن آله آقیور ، مجراسنی قازیور وایلریله یور . بویله اولماسی دهها محتملدر .

روس غزته لری ، ائتلافک حرب غایه لرینی اعلان و صلح ، زمین احضار ایدله سنی طلب ایدیورلر . ابتدائی روس پارلمنتوسی ده بر بیاننامه نشر ایدرک ، حکومتی ، صلح لهنده هر وجهله صرف غیرت ایتمکله دعوت ایتشددر . (سوودده) مجلسی هیئت اجرائیه سی صلح لهنده مختلف تظاهره لرده بولونیور . از جمله پارسده ائتلاف قونفرانسنه کوندریله جک اولان (سقوبه لهف) و یریلن تعلیمات نشر ایدلشددر که پک شایان نظر درر . بونده ده ، « الحاقسز و تضمیناتسز صلح » اساسنه مستند ماده لر ذکر ایدلشددر . آرتق (که زده نسکی) ورفقاسنک امپریالیست فکرلرینک صویه دوشدیکنی کورو یورزه هاله (فلمنک - اسقاندیناو) جمعیتی - که استوقهولم قونفرانسنی ترتیب ایتشدی - پک شایان دقت بر بیاننامه نشر ایتشددر . حقوق ملل و اقوامک طاینمه سی ، هر ملتک انکشاف مالی و اقتصادیسی نظر اعتباره آله سی اساسلرینه مستند اولان بو بیاننامه یی ، صحیفه لریمز مساعد اولسه یدی عیناً اقتباس ایدرک . بوبیاننامه ده « الحاق یوق ، تضمینات یوق » دنیله کدن صوکره آوروپاده بلچیقاه